

24 JAN 2002

**THE EFFECTIVENESS OF HEALTH EDUCATION PROGRAM
ON PREVENTIVE BEHAVIOR IN IRON DEFICIENCY ANEMIA
AMONG SIXTH GRADE STUDENTS IN SAWANGDANDIN
DISTRICT OF SAKONNAKHON PROVINCE**

JAKPONG SUPASORN

With compliments
of

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.....

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND
BEHAVIORAL SCIENCES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2001

ISBN 974 – 04 – 0802 – 8

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH
J 252
2001

4236362 PHPH/M : MAJOR : HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES ; M.Sc. (PUBLIC HEALTH)

KEY WORDS : HEALTH EDUCATION PROGRAM / PREVENTIVE BEHAVIOR / IRON DEFICIENCY ANEMIA

JAKPONG SUPASORN: THE EFFECTIVENESS OF HEALTH EDUCATION PROGRAM ON PREVENTIVE BEHAVIOR IN IRON DEFICIENCY ANEMIA AMONG SIXTH GRADE STUDENTS IN SAWANGDANDIN DISTRICT OF SAKONNAKHON PROVINCE. THESIS ADVISORS : VASON SILPASUWAN, Dr.P.H., THARADOL KENGGANPANICH, M.A., WASANA JUNSAWANG, M.A.
139 p. ISBN 974 – 04 – 0802 – 8

The purpose of this quasi – experimental study was to determine the effectiveness of a health education program on preventive behavior in iron deficiency anemia among sixth grade students in Sawangdandin district of Sakonnakhon province. Samples were 170 students in the of sixth grade who were divided into four groups: the 1st experimental group – 58 students, the 1st comparison group – 48 students, the 2nd experimental group – 32 students, and the 2nd comparison group – 32 students. The experimental groups participated in the health education program activities from November 2000 to February 2001 for 12 weeks. Self – administered questionnaires and haematocrit examination were used for data collection. A pretest was done one week before the implementation of the program for the 1st experimental group and the 1st comparison group, and a posttest was done for all groups. Frequency, percentage, mean, standard deviation, Chi – Square test, K – S test, Mann – Whitney U test, Wilcoxon’ s Signed Ranks test, Paired Samples T – test, Student’ s T – test, One – Way ANOVA, Kruskal Wallis test and Pearson’ s Product Moment Correlation Coefficient were used for data analysis.

Results revealed that after the implementation of the health education program, the mean score of perception of iron deficiency anemia and social support among the experimental groups were significantly higher than prior to participating in the program and higher than those of the comparison groups. There were significant changes in dietary intake enhancing iron absorption and hookworm prevention between the pretest and posttest, but the experiment time was too short to show any significant change in haematocrit level.

This study showed that preventive behavior had a significant correlation with perceived susceptibility, perceived severity, perceived benefits and barriers, and social support of nutrition. This study suggests that the health education program should be applied to prevent iron deficiency anemia among students.

4236362 PHPH/M สาขาวิชาเอก : สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์; วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร)

จักร์พงษ์ ศุภษร : ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร (THE EFFECTIVENESS OF HEALTH EDUCATION PROGRAM ON PREVENTIVE BEHAVIOR IN IRON DEFICIENCY ANEMIA AMONG SIXTH GRADE STUDENTS IN SAWANGDANDIN DISTRICT OF SAKONNAKHON PROVINCE). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วสันต์ ศิลปสุวรรณ, Dr.P.H., ธราดล เก่งการพานิช, M.A., วาสนา จันทร์สว่าง, M.A. 139 หน้า. ISBN 974 - 04 - 0802 - 8

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 170 คน แบ่งเป็น กลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 58 คน กลุ่มเปรียบเทียบที่ 2 จำนวน 48 คน กลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 32 คน และกลุ่มเปรียบเทียบที่ 2 จำนวน 32 คน กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับโปรแกรมสุขศึกษาซึ่งประยุกต์ใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพพร้อมกับแรงสนับสนุนทางสังคม และใช้รูปแบบการเรียนรู้มีส่วนร่วมเป็นกระบวนการเรียนรู้ในกิจกรรม มีระยะเวลาในการดำเนินงานระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2543 ถึง กุมภาพันธ์ 2544 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการประเมินระดับความเข้มข้นของโลหิตก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์ในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มเปรียบเทียบที่ 1 และหลังการทดลองในกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi-Square test, K-S test, Mann-Whitney U test, Wilcoxon' s Signed Ranks test, Paired Samples T-test, Student' s T-test, One - ANOVA, Kruskal Wallis test และ Pearson' s Product Moment Correlation Coefficient

ผลการวิจัย พบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองที่ได้รับ โปรแกรมสุขศึกษามีการรับรู้เกี่ยวกับภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในส่วนของพฤติกรรมป้องกันภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในบางพฤติกรรมเท่านั้น ระดับความเข้มข้นของโลหิตไม่มีการเปลี่ยนแปลง และพบว่า พฤติกรรมการป้องกันภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้ผลดีและอุปสรรค และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมด้านการจัดหาอาหารที่มีธาตุเหล็กสูง ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าโปรแกรมสุขศึกษาที่จัดขึ้น ทำให้เด็กนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงในด้านการรับรู้ที่ดีขึ้น ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเด็กวัยเรียนที่มีความคล้ายคลึงกัน เพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กให้ดียิ่งขึ้น ต่อไป